

Naše mise

„Kdekoli a kdykoli ve službě demokracii, lidským právům a občanské společnosti.“

Společné aktivity

Lidé v Praze uctili památku Natalie Estěmirovové

Fotky z akce: <http://picasaweb.google.cz/provozucet/EstemirovaPraga22072009#>.

Necelá stovka lidí ve středu 22. července v 19.00 uctila v Praze památku zavražděné ruské obhájky lidských práv a novinářky. Během akce zazněly osobní vzpomínky na Natalii Estěmirovovou, písně ruských bardů a úryvky z textů Anny Politkovské, ruské novinářky zavražděné v říjnu 2006. Pietní akci u památníku Jana Husa na Staroměstském náměstí uspořádali čeští rusisté, novináři a lidskoprávní aktivisté.

Natalie Estěmirovová, která byla 15. července unesena a ještě týž den nalezena mrtvá v Ingušsku, dlouhodobě pracovala pro ruskou lidskoprávní organizaci Memorial. Vyšetřovala zločiny z čečenské války i ze současnosti. V poslední době se zabývala případem veřejné popravy v jedné z čečenských vesnic. Natalie

Estěmirovová byla klíčovým zdrojem informací o porušování lidských práv v Čečensku pro ruské i zahraniční novináře. Za svou činnost získala v roce 2007 mimo jiné cenu Anny Politkovské.

Mezinárodní den demokracie

Dne 15. září, na nějž připadá Mezinárodní den demokracie, se v [Polském institutu](#) v Praze

uskutečnil seminář Lessons in Democratic Transformation for the Eastern Neighbours: Sharing Two Decades of Czech and Polish Experience, který společně uspořádaly asociace DEMAS a [PASOS](#).

První část semináře se věnovala problematice Východního partnerství z české a polské perspektivy, druhá pak otázce české a polské transformační politiky v uplynulých dvaceti letech a jejího výhledu do dalších let. Podrobněji viz stránky [DEMAS](#).

Moderátor Jeff Lovitt (PASOS) diskutuje s Gabrielou Dlouhou (MZV ČR), Šimonem Pánkem (Člověk v tísni) a Janem Pieklem (Polish-Ukrainian Cooperation Foundation) o podobách transformační politiky.

Aktivity jednotlivých členů

Ano pro Evropu

Evropský manuál: ANO pro Evropu pokračuje v přípravě televizního cyklu o Evropských tématech.

Od vydání posledního zpravodaje DEMAS odvysílala Česká televize další dva díly Evropského manuálu. První z nich (v pořadí sedmý) se věnuje životnímu prostředí. Toto téma stále více proniká do širokého povědomí a stává se důležitým námětem politických debat. Počátek tendence posouvat otázku životního prostředí

vzhůru na žebříčku společenských priorit můžeme datovat již od první zprávy Římského klubu (1972).

Celá řada oblastí každodenního života – odpady, energie, potraviny a vodní zdroje, udržitelný rozvoj, zdravotnictví a další se více či méně dotýká environmentálních problémů. V posledních letech je však často ochrana životního prostředí redukována pouze na ochranu klimatu. Je tato interpretace správná? K tomuto tématu promluvili např. ministr životního prostředí Ladislav Miko, jeho předchůdce Martin Bursík, ředitel Státního fondu

životního prostředí Petr Štěpánek, filozof Jan Sokol, fotograf Jana Reich, švédská velvyslankyně v ČR Catherine von Heidenstam a další. (Video: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/209572233570007-evropsky-manual/>.)

Výzkum, věda a nové technologie je název osmého pokračování Evropského manuálu. Podle některých odhadů bude v několika příštích letech v Evropě chybět až milion výzkumných a vědeckých pracovníků. Je to důsledek stěhování absolventů za lepšími podmínkami do USA, těžkopádného přehodnocování významu know-how, informací a vzdělání v post-

Autorka pořadu Monika MacDonagh – Pajerová s europoslancem Liborem Roučkem.

industriální době a dlouhodobého nezájmu studentů o technické obory. Jaké důsledky může mít tento fakt pro konkurenceschopnost Evropy, uvážíme-li například, že věda, výzkum a inovace jsou zásadními faktory ekonomického růstu? Jak si v této oblasti stojí Česká republika? Tématem osmého pokračování Evropského manuálu je mimo jiné reforma terciárního vzdělávání, nastavení vzdělávacího systému a systému výzkumných a vědeckých struktur, financování vzdělávání a výzkumu, možnosti spolupráce výzkumného a vzdělávacího sektoru s komerční sférou (výzkumné školy), otázka lidských zdrojů v České republice a v EU vůbec. Hosty této části jsou např. ministryně školství Miroslava Kopicová, ředitel pražské New York University Jiří Pehe, vládní zmocněnec pro evropské programy výzkumu Ivan Wilhelm, ředitelka Ústavu experimentální medicíny AVČR Eva Syková, komentátor týdeníku Respekt Jan Macháček, či ekonomové Tomáš Sedláček a Radek Špicar. (Video: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/209572233570008-evropsky-manual/>).

Po prázdninové pauze pokračuje Česká televize ve stejném čase (vždy v neděli v 17:05 na programu ČT1) ve vysílání dalších dílů pásma Evropského manuálu. První pořad je věnován postavení žen v evropské společnosti. Na žebříčku rovnoprávnosti žen s muži sestaveném Světovým ekonomickým fórem se Česká republika ocitla na 69. místě. Lépe se umístily země jako Botswana, Vietnam, Uzbekistán či Jamajka. První čtyři místa obsadily v celosvětovém srovnání země severní Evropy. Čím je dáno

diametrálně odlišné postavení žen v různých částech globalizované Evropy? Jsou žádoucí (nebo dokonce nutné) nejrůznější kvóty, legislativní opatření a další kroky vedoucí k úplnému zrovnoprávnění? Nad těmito a dalšími otázkami se zamýšlejí ženy, kterým se podařilo vyniknout i v oblastech, které byly donedávna výlučným hájemstvím mužů.

Další díly se budou zabývat Evropským parlamentem, extremismem nebo zadlužností v souvislosti s celosvětovou finanční krizí. Všechny odvysílané díly je možné sledovat na webu ČT nebo na www.anoproevropu.cz.

Asociace pro mezinárodní otázky

Propagace PRT Lógar

Asociace pro mezinárodní otázky realizuje ve spolupráci s Českými drahami putovní výstavu fotografií „Jak pomáháme Afghánistánu“ na třech českých nádražích – v Praze, Hradci Králové a v Ostravě.

Cílem výstavy je představit české veřejnosti činnost českého provinčního rekonstrukčního týmu (PRT) v afghánské provincii Lógar. Český PRT, působící v Afghánistánu v rámci mise ISAF Severoatlantické aliance, realizuje v Lógaru rekonstrukční a rozvojové projekty na podporu školství, zemědělství, vodohospodářství, bezpečnosti a zdravotnictví. Konkrétně se jedná

například o stavby a rekonstrukce škol, dodávky zemědělského vybavení, rekonstrukce zavlažovacích systémů, výcvik afghánské národní policie, dodávky zdravotnického materiálu nebo rekonstrukce a rozšiřování kapacit místních nemocnic. PRT svými aktivitami napomáhá nejen celkovému rozvoji této malé provincie, ale také rozšiřuje vliv centrální a provinční vlády na jejím území. Více informací o projektu naleznete na [stránkách AMO](#).

Centrum pro studium demokracie a kultury

Volby do Evropského parlamentu v červnu 2009 vedly k novému rozložení sil. CDK bude i nadále pokračovat v pravidelném měsíčním monitorování legislativní činnosti Evropské unie. Monitoring bude mít novou a přehlednější strukturu. Jeho cílem je podat čtenáři kvalitní a komplexní přehled o dění v EU. Text bude k dispozici vždy ke konci měsíce na www.cdk.cz.

V září vyšlo páté číslo dvouměsíčníku pro společnost a kulturu *Kontexty*. Obsahuje řadu zajímavých článků, např. text Petra Fialy „Jak se vrátí politika. Provokativní a proklamativní poznámky k podstatným politickým otázkám zítřka“, Václava Klause „Poznámky k ekonomické analýze problematiky globálního oteplování“ nebo Františka Mikše „Provazochodec Max Beckmann“. Přehled všech čísel *Kontextů* s anotacemi jednotlivých článků najdete na <http://www.cdk.cz/kontexty/>.

CDK pokračuje ve své rozsáhlé ediční činnosti. V ediční řadě Klasikové společenských věd vyšla kniha Michela Foucaulta *Zrození biopolitiky*. Další titul patří do ediční řady Kultura. Jedná se o knihu Roberta Milese *Jane Austenová*. Vznikla také kniha *Krajské volby 2008* kolektivu autorů, kteří jsou členy Institutu pro srovnávací politologický výzkum a katedry politologie Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Do Sociologické řady přibyl sborník *Boundaries in Motion* zabývající se aktuálním tématem migrace. Více se dočtete na <http://www.cdk.cz/knihy/aktualni/>.

CDK zahájilo v první polovině září cyklus deseti seminářů v Charkově, které jsou součástí transformačního projektu MZV na východní Ukrajině. Cílem projektu je vytvořit vzdělávací institut zaměřený na podporu občanské společnosti a demokracie. Přednáškového víkendů se zúčastnil i Maciej Szymanowski, ředitel Polského institutu v Praze. Přednášky, vedené předními odborníky z Masarykovy univerzity, CDK a spolupracujících organizací, se budou konat vždy jeden víkend v měsíci.

Forum 2000

Conference *Peace, Democracy and Human Rights in Asia*

The international conference *Peace, Democracy and Human Rights in Asia* took place in Prague on September 10–11, 2009.

“The participants of the conference will focus on the implementation of the Universal Declaration of Human Rights with special emphasis on freedom of thought, conscience and religion; on protection of cultural rights of religious and ethnic minorities including language, spiritual traditions and customs; on right to education as one of the most strongly contested in the field of minority rights and last but not least on environmental rights and their linkage with human rights protection”, says Executive Director of the Conference Organiser – Forum 2000 Foundation – Oldřich Černý.

This Conference was the initiative of Nobel Peace Prize Laureates Lech Wałęsa, Shirin Ebadi, Frederik Willem de Klerk, Adolfo Pérez Esquivel, and His Holiness the Dalai Lama, who agreed last year that there is a need for a deeper dialogue about development in Asia.

The participants of the conference (organized by the Forum 2000 Foundation) shared experiences and discussed the recent developments regarding the current state of democracy and human rights in certain parts of Asia and sought consensus on ways how to effectively and consistently address these issues in the mid and long term perspective.

In regard to Asia in context with the theme of this conference, *Peace, Democracy and Human Rights*, it was agreed that there is no one solution to these issues. The general consensus was that democracy is a continuously evolving process, not a stagnant, sterile rigid form of government. There is not one perfect form of democracy but a variety of potential forms that are representative of the people that are governed by it.

Out of the many issues addressed at the conference there were three practices that were recognized as central to further inclusive, peaceful objectives throughout Asia: one was continued dialogue as a problem solving mechanism, the second was education and freedom of information as tools to harbor understanding, and the third was the vital role that civil society must play in order to effect change and ensure good governance.

On the first point, continuing dialogue, it was widely agreed upon that continued negotiation and conversation, especially with perceived enemies, is required to find equitable and au-

Frederik Willem de Klerk, His Holiness the Dalai Lama and Rebiya Kadeer

thentic solutions to the current protracted conflicts throughout the world. Both Rebiya Kadeer and His Holiness the Dalai Lama emphasized their continued hope for diplomatic and peaceful resolutions to their conflicts with China. Zoya Phan and Khin Ohmar both emphasized the need for global solidarity in conditions such as the oppressive government in Burma.

Regarding education and freedom of information, there was consensus that education was fundamental to create a critical mind which is necessary for a participatory government. The concept of government controlled media and corporate influence in politics was also cautioned by many of the distinguished participants. The need to emphasize our common ground and our shared human condition using independent media can improve understanding and dialogue.

Regarding civil society and good governance; Frederik Willem de Klerk, George Mathew and Maran Turner pressed that elections don't equal democracy and democracy and human rights are not complicit. It was widely accepted that civil society and inclusion of minorities are stabilizing factors in a variety of social and political circumstances. Overwhelmingly there was a general consensus that the development of civil society is one of the most effective tools to challenge autocracies. There NGOs are permitted throughout Asia there are hundreds of thousands of organizations working towards influencing life in this region.

It was not only human rights that were discussed at this conference. It wasn't only an academic forum for theoretical ideas to be shared among experts. There was a living component which was expressed through the lives

of many of the panelists who have shared the responsibility for their fellow human beings in widely different circumstances. These testimonies are a call for participation of members of every society. The sentiment was concisely expressed by Jody Williams who closed her contribution with the sentence that “Anything is possible if we all do it together.” His Holiness the Dalai Lama, challenged the conflict provoking dichotomy of us and them. The main concept is that “we”, everyone, has a shared responsibility to act on what we know is happening in Burma, in Tibet, or other regions of the world and to share that knowledge with others and by that transmission we inherit the responsibility of each others plight.

For more information, please visit: www.forum2000.cz, where you can watch the on-line video recording from the Conference.

Občanské Bělorusko

European Radio for Belarus Organized the Third “Be Free” Festival

On 22 and 23 August, 20 000 people attended the third year of “Be Free” festival. More than twenty bands from Belarus, Ukraine, Poland and France played at the festival.

The festival, although being Belarusian, took place in Ukraine, as in previous years. It cannot be organized in Belarus because of the excessive administrative requirements of Belarusian authorities and because many of the Belarusian bands playing at the festival are not welcome to give concerts in Belarus.

Civic Belarus is a partner of European Radio for Belarus and "Be Free" festival.

Besides contemporary rock music, the visitors could also gain information on how to protect their rights or they could present their view of human rights situation in Belarus during one of the workshops organized by Belarusian Helsinki Committee, Legal Initiative, Kulturaktiv or Chernihiv Civic Committee on Protection of Human Rights.

To Europeans, Belarusian Authorities Claim They Intent to Soften Sanctions Toward Non-Governmental Organizations

In July, Civic Belarus addressed an open letter to several Belarusian state institutions. We pleaded the authorities to abolish article 193.1 of the Criminal Code, which criminalizes work for an unregistered organization. Since it is a common practice to deny registration to many non-governmental organizations in Belarus, this article and the danger of imprisonment is one of the biggest threats and paralyzing factors for Belarusian activists.

At the end of August, Civic Belarus has received a reply from the Ministry of Justice. In the letter, *the deputy minister claims changes in legislation concerning non-governmental organizations are being prepared and the intention is to abolish Article 193.1 and turn work in the name of an unregistered organization only to an administrative, not criminal offence.*

МІНІСТЭРСТВА ЮСТЫЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

вул. Коллектарная, 10, 220004, г. Мінск
Тэл./факс: 200-86-87, 200-97-55
E-mail: kanc@minjust.by, minjust@mailgov.by

_____ № _____

На № _____

МИНИСТЕРСТВО ЮСТИЦИИ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

ул. Коллекторная, 10, 220004, г. Минск
Тел./факс: 200-86-87, 200-97-55
E-mail: kanc@minjust.by, minjust@mailgov.by

International Association
Civic Belarus
Belohorska, 27,
169 00, Praha, 6,
Czech Republic

Tiráž

Činnost DEMAS je určována nezávisle a výhradně členskými organizacemi, nevyjadřuje žádné politické či ideologické postoje nebo zájmy jakékoli instituce.

Páté číslo Newsletteru DEMAS vychází v září 2009

DEMAS
Asociace pro podporu
demokracie a lidských práv
Pohořelec 6
118 00 Praha 1

info@demas.cz / www.demas.cz
IČO: 75156539 / DIČ: CZ75156539

Správní rada:

Vladimír Bartovic (místopředseda),
Igor Blaževič (předseda), Jakub Klepal,
Monika MacDonagh-Pajerová,
František Mikš, Alice Savonová

Ředitelka sekretariátu: Sabina Dvořáková

Členské organizace DEMAS:

Agora Central Europe
Ano pro Evropu
Asociace pro mezinárodní otázky
Centrum pro studium demokracie a kultury
Člověk v tísni
Europeum
Nadace Forum 2000
Občanské Bělorusko
PASOS
Respekt institut
Transitions

Vydání tohoto čísla bylo umožněno díky finanční podpoře Ministerstva zahraničních věcí České republiky.

TRANSITION
Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic

